

Yrkesresan Skadligt bruk och beroende

Årsrapport 2025

Camilla Waern-Nyström

Innehåll

Yrkesresan Skadligt bruk och beroende.....	5
Innehåll	1
Inledning	3
1. Organisering och resurser.....	4
Projektteam	4
Styrgrupp.....	5
Kommunikationsinsatser under året	7
2. Om uppdraget	7
3. Kursproduktion	8
Om kursproduktion	8
Kurser 2025	11
4. Kursförvaltning	15
Publicerade kurser	16
5. Arbete med lärplattform	17
Förbättrings- och utvecklingsarbete 2025	17
Stöd i utbildningsdesign	17
6. Stöd till RSS	18
Digital samverkansyta Teams	18
RSS-möten	18
Support.....	18
Utbildning i lärplattformen	19
7. Stöd till utbildare	19
Stöd till RSS.....	19
Stöd till utbildare	19
Nationellt kursgenomförande.....	20
8. Uppföljning.....	20
8.1 Statistik om användare och kurser.....	21
8.2 Uppföljning av nytta och nöjdhet i kurser	22
8.3 Uppföljning av stöd till RSS	26
Inför 2026	28

Inledning

Under 2025 har Yrkesresan Skadligt bruk och beroende arbetat mot att skapa stabilitet, kvalitet och långsiktiga strukturer i verksamheten.

Organisationen har anpassats för att möta verksamhetens behov, bland annat genom justeringar i tjänstefördelning och rekrytering av nya medarbetare, vilket stärker både kontinuitet och samordning. En nationell administratör kommer att ansluta under 2026 för att ytterligare förstärka supportfunktionen, vilket bedöms skapa långsiktigt hållbara lösningar.

Under året har två egenproducerade kurser lanserats, Uppdrag och ansvar samt Delaktighet och samverkan. Kurserna har mottagits väl, särskilt bland nyanställda socialsekreterare, och kombinerar teoretiska moment med reflektion och erfarenhetsutbyte. Samtidigt har kursuppföljning visat behov av att anpassa innehållet för mer erfarna deltagare och förbättra navigering och användarvänlighet i lärplattformen. Produktion av kurser inom beroendeutveckling och preparat samt handläggning och dokumentation pågår och fortsätter under 2026, med ambition att stödja kommunernas kompetensbehov i linje med nya reformer och riktlinjer.

Referensgrupper, arbetsgrupper och innehållsråd har bidragit med regionala perspektiv och expertis, vilket säkerställer att kurser och material är relevant och användbart för hela målgruppen. Samverkan med andra Yrkesresor har förstärkts, och nationella genomföranden av kurser säkerställer att kompetensen når ut till alla kommuner, oberoende av regionala resurser.

Sammanfattningsvis visar 2025 års arbete att Yrkesresan Skadligt bruk och beroende går in i 2026 med erfarenheter från året som ger en stabil grund för fortsatt förbättring och utveckling av kurser och lärplattform med målet att stärka en kunskapsbaserad socialtjänst inom området riskbruk, skadligt bruk och beroende.

Jönköping 2026-02-25

Camilla Waern-Nyström
Projektledare

1. Organisering och resurser

Under året har organisationen anpassats för att möta Yrkesresans växande behov och för att skapa långsiktiga förutsättningar för kvalitet och stabilitet. I takt med att lärplattformen har etablerats och kurser successivt lanserats har behovet av tydligare rollfördelning och förstärkt kapacitet blivit allt mer påtagligt.

För att säkerställa kontinuitet och utveckling justerades fördelningen inom tjänsterna under året. Tjänsten som produktionsledare har under 2025 varit uppdelad på två personer och för att skapa mer kontinuitet utökades Liselotte Karlssons tjänst till 75 % och Elenor Råsbergs del av tjänst justerades samtidigt från 50 % till 20 % i februari 2025. Dessa förändringar genomfördes för att bättre möta verksamhetens aktuella behov och skapa mer kontinuitet.

För att ytterligare stärka möjligheten till helhetssyn har en ny produktionsledare rekryterats omfattande 100% tjänst med start den 1 januari 2026. En samlad tjänst ser vi skapar än bättre förutsättningar för planering och samordning, både inom Yrkesresan Skadligt bruk och beroende men även gällande samverkan med övriga Yrkesresor och andra samverksansaktörer. Liselotte kommer i samband med detta att återgå till regionala uppdrag inom kommunal utveckling.

I och med att vi har gått in i en mer etablerad fas med ökande användning av lärplattformen har behovet av en mer stadigvarande och tillgänglig supportfunktion blivit tydligt. För att möta detta har beslut fattats om att rekrytera en nationell administratör som kommer att ansluta till teamet i mars 2026. För att möjliggöra detta inom befintlig budget har en kombinationstjänst skapats där tjänsten även omfattar regionala uppdrag. Bedömningen är att dessa förändringar skapar förutsättningar för en mer hållbar lösning som stärker Yrkesresans långsiktiga utveckling.

Projektteam

Namn	Roll	Tid	Period
Camilla Waern-Nyström	Projektledare	100 %	Jan-dec
Liselotte Karlsson	Produktionsledare	75 %	Jan-dec
Elenor Råsberg	Produktionsledare	50 % 20 %	Jan Feb-dec
Zandrah Andersson	Nationell administratör	40 %	Jan-dec

Styrgrupp

Under 2025 har flera förändringar skett i styrgruppen. Ola Götesson chef Kommunal utveckling har påbörjat annan tjänst och i styrgruppen ersatts av Mattias Vejklint, Utvecklingschef för Psykiatri/Missbruk/Funktionsnedsättningar och också den som skrev förstudien. Hanna Strömberg, Adda, har påbörjat ny tjänst och ersatts av Åsa Thorén. Monica Persson har efter lång och trogen tjänst inom socialtjänsten valt att gå i pension och ersätts av Rizana Talic, Växjö kommun.

Ledamöter

Namn	Representant för	Period
Johanna Maxson (ordförande)	SKR	Jan-dec
Ola Götesson	RSS med nationellt uppdrag	Jan-juni
Mattias Vejklint	RSS med nationellt uppdrag	Juli - dec
Camilla Waern Nyström (projektledare)	RSS med nationellt uppdrag	Jan- dec
Nima Najafi, FoU socialtjänst Uppsala län	RSS med regionalt uppdrag	Jan -dec
Annika Eriksson	Socialstyrelsen	Jan- dec
Mikael Malm	SKR	Jan -dec
Hanna Strömberg	Adda	Jan-juni
Åsa Thorén	Adda	Juli -dec
Maria Israelsson, Kumla kommun	Anslutna kommuner	Jan -dec
Monica Persson, Karlstad kommun	Anslutna kommuner	Jan-juni
Rizana Talic, Växjö kommun	Anslutna kommuner	Juli -dec
Anna Rossipal (sekreterare)	SKR	April-dec

Styrgruppsmöten

3 mars

- Beslut: Styrgruppen fastställde årsrapporten för 2024.
- Fokus på hållbarhet: Diskussioner fördes om att förenkla tekniska lösningar i lärplattformen för att minska supportbehovet i takt med att fler Yrkesresor lanseras.
- På grund av begränsat antal medarbetare i vissa RSS:er kommer kursen Uppdrag och ansvar erbjudas i nationell regi.

- Lanseringsplanering: En pilot med tre RSS-regioner planerades inför den officiella öppningen av lärplattformen den 25 mars.
- Samverkan: Dialoger inleddes om gemensamma kurser mellan olika Yrkesresor gällande exempelvis barn som anhöriga och samsjuklighet.

19 maj

- Lärplattformen yrkesresan Skadligt bruk och beroende lanserades som planerat den 25 mars för projektledare och administratörer.
- Vid lanseringen fanns kurserna Verktyg för arbetsplanering samt Uppdrag och ansvar tillgängliga.
- Information om att integrera/kopiera kurser från andra Yrkesresor, bland annat gällande LVU för 18–20-åringar och Lära ledande och utveckling för chefer.
- En kartläggning visar att flera RSS:er, pga svårigheter att rekrytera regionala utbildare och mindre målgrupp, har behov av nationella digitala kurstillfällen för att säkerställa att kunskapen når ut till alla anslutna kommuner oavsett regionala förutsättningar.

6 oktober

- Antalet registrerade konton i lärplattformen är 951.
- Kursen Delaktighet och samverkan publicerades till RSS:erna i september och lanserades till medarbetare i oktober. Kursen Individbaserad systematisk uppföljning (ISU) publicerades i samtliga yrkesresor i september.
- Beroende och preparat framflyttad till maj 2026. Även Handläggning och dokumentation senareläggs utifrån Ny Socialtjänstlag, reviderade kunskapsunderlag samt samsjuklighetsreformen.
- Diskussioner fördes om att påbörja produktion av en ny webbkurs med fokus på antingen våld i nära relationer, skadereducering (t.ex. LARO och Naloxon) eller alkohol och äldre.
- Det konstaterades att det är resurskrävande för den nationella RSS:en att hantera det ökade behovet av nationella kursomgångar.
- Respons från verksamheten: Feedback från BIRK-nätverket lyftes, där det framfördes att uppdelningen mellan "Ny" och "Erfaren" är mindre relevant inom detta område då de flesta medarbetare är mycket erfarna.

Kommunikationsinsatser under året

Lansering 25 mars

Nyhet publicerad 2025-03-19 på yrkesresan.se

Inför lanseringen i mars 2025 producerades en animerad film, "Om Yrkesresan Skadligt bruk och beroende", som publicerades på yrkesresan.se. På webbplatsen finns även mer information om Yrkesresan, kontaktuppgifter till representanter för regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS) samt inloggningsuppgifter till lärplattformen.

I samband med lanseringen togs ett kommunikationspaket fram för RSS, chefer och medarbetare. Paketet innehöll informationsblad, stödmaterial för uppstart, PowerPoint-presentationer med talmanus, välkomstfilm samt mallar för inbjudningar och möten.

Medverkan i nätverk och forum

Yrkesresan Skadligt bruk och beroende har under 2025 deltagit för information och dialog vid följande forum:

- **BIRK-nätverket** (februari, maj, november): information och nulägesbeskrivning
- **Socialchefsdagarna** (oktober): monter i samarbete med SKR
- **Öppet forum** (april och oktober): presentation och nulägesbeskrivning

Webb och Sociala medier

Yrkesresan Skadligt bruk och beroende har under 2025 lyfts fram, både utifrån nationellt och regionalt håll, i olika inlägg på LinkedIn #yrkesresanberoende

2. Om uppdraget

Kommunal utveckling Jönköpings län är en av fyra RSS:er med nationellt uppdrag i Yrkesresan. Uppdraget kan beskrivas i sex olika delar. Dispositionen i

årsberättelsen bygger på dessa delar som också används vid lägesrapporter till styrgrupp samt regionala projektledare och administratörer.

3. Kursproduktion

RSS med nationellt uppdrag ansvarar för produktion av kurser i Yrkesresan. Detta avser både sakinhåll och pedagogisk lösning, det vill säga hur innehållet utformas pedagogiskt för att passa målgruppen och bidra till att kursmålen uppnås.

Om kursproduktion

Under 2025 har Yrkesresan Skadligt bruk och beroende producerat och lanserat två egenproducerade kurser: Uppdrag och ansvar samt Delaktighet och samverkan.

Under året påbörjades även produktionen av en webbkurs gällande beroendeutveckling och preparat. Ett avtal tecknades med professor Marcus Heilig om föreläsningssats inom ramen för kursen, och uppdraget formades i dialog med Socialstyrelsen. Då inspelning inte kunde genomföras under hösten kommer kursen att färdigställas under våren med lansering innan sommaren 2026.

Under året har även dialog förts kring en kommande kurs gällande handläggning och dokumentation. Då ASI är en fråga inför kursen handläggning och dokumentation genomfördes, i samarbete med Socialstyrelsen, en nationell enkät för att samla in underlag om hur ASI-grundutbildningen organiseras och används i olika län. Enkäten skickades ut till ASI-nätverket samt till kommunrepresentanter i BIRK-nätverket. Syftet var att fånga in behov, förväntningar och frågor kopplade till ASI i relation till Yrkesresan, samt att stärka kommunikationen kring metodens roll och skapa ett gemensamt kunskapsunderlag för fortsatt dialog med kommuner, utbildare och regionala aktörer. Enkäten har sammanställts men inte presenterats.

Arbetet med kursen handläggning och dokumentation har pausats under 2025 i avvaktan på Socialstyrelsens handbok Handläggning och dokumentation men även utifrån klargöranden kopplade till samsjuklighetsreformen samt implementeringar i kommunerna i linje med den nya socialtjänstlagen som

trädde i kraft sommaren 2025. Dialogen återupptas under 2026 när förutsättningarna bedöms tydligare.

Utöver de egenproducerade kurserna har ytterligare kurser publicerats på lärplattformen för Yrkesresan Skadligt bruk och beroende. Dessa är producerade av kollegor i övriga resor och relevanta för samtliga målgrupper. Producerande Yrkesresa ansvarar för uppföljning och förvaltning av respektive kurs.

- Verktyg för arbetsplanering, Steg Ny, (Yrkesresan Barn och unga)
- LVU för 18-20 år, Steg Van, (Yrkesresan Barn och unga)
- Stöd i arbetsplanering, Chef/arbetsledare (Yrkesresan Barn och unga)
- Individbaserad systematisk uppföljning, Chef/arbetsledare (Yrkesresan Barn och unga)
- Leda lärande och utveckling, Chef/arbetsledare (Yrkesresan Funk)

Referensgrupp

Referensgruppens syfte är att stödja RSS med nationellt uppdrag i strategiska frågor avseende kursinnehåll och övergripande planering.

Referensgruppen består av:

- Projektledare och produktionsledare från RSS med nationellt uppdrag
- Personer från RSS och kommuner

Referensgruppen träffas till workshops och möten på initiativ från RSS med nationellt uppdrag som leder dessa möten.

Referensgruppen för Yrkesresan Skadligt bruk och beroende har under 2025 sammanträtt vid sex tillfällen. Gruppen har bestått av representanter från en kommun i Kalmar län samt fem regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS), med geografisk spridning från norra till södra Sverige. Västerbotten, Gävleborg, Uppsala, Göteborgsregionen samt Skånes kommuner.

Sammansättningen har säkerställt att både regionala perspektiv och kommunala erfarenheter, från såväl norra som södra delar av landet, har beaktats. Förutsättningarna för mindre kommuner skiljer sig åt beroende på geografiskt läge, och gruppens bredd har därför varit en viktig tillgång i arbetet. Bedömningen är att referensgruppen under 2025 har haft en ändamålsenlig och representativ sammansättning som på ett konstruktivt sätt bidragit till arbetsprocesserna.

Arbetsgrupper

Syftet med arbetsgruppen är att delta i utveckling av nya kurser och att granska sakinnehållet.

Arbetsgruppen består av:

- Produktionsledare från RSS med nationellt uppdrag
- Sakkunniga och jurister från Socialstyrelsen
- Representanter från RSS eller kommun

Arbetsgruppen träffas under den period som är avsatt för utveckling av ny kurs. Gruppen kan också användas när innehållet i kursen behöver ses över och förbättras. RSS med nationellt uppdrag sammankallar och leder arbetsgruppen.

Arbetsgruppen har under 2025 haft samma sammansättning som under 2024. Gruppen har bestått av representanter från två regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS) och tre kommuner med geografisk spridning över landet: Kalix kommun, Mora kommun, Uppsala kommun, Göteborgsregionen samt Skånes kommuner. Socialstyrelsen har, genom två kontaktpersoner och en jurist, samverkat med produktionsteamet och arbetsgruppen under kursproduktionen.

Arbetsgruppen har under året träffats både gemensamt och i mindre konstellationer utifrån behov. Gruppen har varit ett aktivt stöd i framtagandet av de två kurser som producerats och publicerats under 2025, Uppdrag och ansvar samt Delaktighet och samverkan.

Därutöver har arbetsgruppen medverkat i arbetet med underlag och avtalsprocess kopplat till kursen Beroendeutveckling och preparat, samt i förberedande dialoger inför den planerade kursen Handläggning och dokumentation.

Innehållsråd

Syftet med innehållsrådet är att gemensamt få en överblick över arbetet under nästkommande år. Innehållsrådet är också ett forum där eventuella omprioriteringar diskuteras och resurser planeras.

Innehållsrådet består av:

- Projektledare och produktionsledare från RSS med nationellt uppdrag
- Enhetschef och kontaktperson från Socialstyrelsen
- Projektledare för den nationella samordningen från SKR

Innehållsrådet träffas tre gånger per år och tillfället på hösten har fokus på innehållsplaneringen för nästkommande år. SKR sammankallar till och leder dessa möten.

Arbetet med innehållsråd för Yrkesresan Skadligt bruk och beroende inleddes i september 2025.

Vid mötet redovisades aktuell status för Yrkesresan Skadligt bruk och beroende. Lärplattformen samt den första kursen, Uppdrag och ansvar, lanserades i mars 2025. Vid tidpunkten för innehållsrådets uppstart hade 569 personer registrerat konto på plattformen. Några RSS genomförde regionala uppstarter under våren, medan merparten planerade sina uppstarter till hösten 2025. Cirka hälften av RSS:erna erbjuder regionala kurstillfällen, medan övriga deltar i nationella genomföranden. Det nationella genomförandet av Uppdrag och ansvar hade premiär den 20 november med sändning från Jönköping.

Under året har även kursinnehåll uppdaterats. Materialet i Uppdrag och ansvar har reviderats med anledning av den nya socialtjänstlagen vilket skett i samverkan med Socialstyrelsen.

När det gäller fortsatt kursproduktion färdigställdes Delaktighet och samverkan för publicering i september 2025. Publicering av kurs gällande beroendutveckling och preparat har flyttats fram till våren 2026. Arbetet med den planerade kursen Handläggning och dokumentation behöver anpassas tidsmässigt då den påverkas av flera kommande förändringar så som nya socialtjänstlagen, framarbetande av kunskapsunderlag från Socialstyrelsen, samsjuklighetsdelegationens arbete, samverkan med andra yrkesresor samt frågor kopplade till ASI.

Kurser 2025

Verktyg för arbetsplanering (VEFA)

Steg: Ny
Typ av kurs: Webbkurs
Lansering: mars 2025
Ansvarig Yrkesresa: Yrkesresan Barn och unga

Kursen Verktyg för arbetsplanering fokuserar på det dagliga arbetets organisering och syftar till att ge medarbetare stöd i att skapa struktur, prioritera och utveckla sin arbetsmetodik. Deltagarna får ta del av verktyg och metoder som kan underlätta planering och bidra till en mer hållbar arbetssituation. Kursen uppmuntrar även till dialog med arbetsledare eller chef när det finns behov av att reflektera över arbetsbelastning och arbetsmiljö.

Stöd för arbetsplanering (SIA)

För vem: arbetsledare och chef
Typ av kurs: Webbkurs
Lansering: mars 2025
Ansvarig Yrkesresa: Yrkesresan Barn och unga

Arbetsledare och chefer erbjuds en variant av kursen, *Stöd i arbetsplanering*. Kursen bygger på samma innehåll som medarbetarkursen men är anpassad för ledningsrollen. Syftet är att stärka deltagarnas egen arbetsmetodik samt ge dem verktyg för att bättre kunna stödja medarbetare i deras utveckling och planering av arbetet.

Uppdrag och ansvar

Steg: Ny
Typ av kurs: standardkurs med lokala kurstillfällen
Antal kursdagar: 1
Lansering: mars 2025
Ansvarig Yrkesresa: Yrkesresan Skadligt bruk och beroende

Kort beskrivning av innehåll:

Kursen Uppdrag och ansvar ger grundläggande kunskap om myndighetsutövning inom området skadligt bruk och beroende. Den riktar sig främst till nya socialsekreterare och syftar till att stärka förmågan att utföra uppdraget professionellt och med god kvalitet. Kursen betonar helhetssyn, individens behov och rättigheter samt vikten av ett respektfullt och inkluderande bemötande. Deltagarna får även möjlighet att reflektera över sin roll och utveckling i yrket. Kursen genomförs under en kursdag.

Innehåll i korthet:

- Lärande och kompetens
- Vägledande principer och bestämmelser
- Delaktighet

- Jag själv som verktyg och utmaningar i yrkesrollen
- Från lag till praktik

Delaktighet och samverkan

Steg: Ny
Typ av kurs: standardkurs med lokala kurstillfällen
Lansering: september 2025
Antal kursdagar: 2
Ansvarig Yrkesresa: Yrkesresan Skadligt bruk och beroende
Kort beskrivning av innehåll:

Kursen Delaktighet och samverkan ger ökad kunskap om bemötande, delaktighet och samverkan i möten med personer med skadligt bruk eller beroende. Kursen är anpassad och riktar sig till en blandad målgrupp – från nyanställda till mer erfarna medarbetare – och kombinerar kunskapsinhämtning med reflektion och erfarenhetsutbyte. Den utgör en grundläggande del av Yrkesresan och förbereder deltagarna inför kommande kurser.

Syftet är att stärka förmågan att möta personer med komplexa behov på ett professionellt och personcentrerat sätt. Kursen belyser hur faktorer som funktionsnedsättning, psykisk och fysisk hälsa, social situation, könsspecifika skillnader och nätverk samspelar och påverkar individens behov. Deltagarna får verktyg för att anpassa kommunikationen och utforma möten utifrån individens förutsättningar. Kursen betonar vikten av en kunskapsbaserad socialtjänst där evidens, beprövad erfarenhet och individens perspektiv vägs samman, samt hur systematisk uppföljning kan bidra till ökad kvalitet och jämlikhet. Kursen genomförs under två dagar.

Innehåll i korthet:

- Vikten av en kunskapsbaserad socialtjänst
- Bemötande och delaktighet – att skapa trygga möten, bygga tillit och motverka stigma
- Helhetsperspektiv och kunskapsbaserad praktik – samsjuklighet, NPF, sociala faktorer och våld i nära relationer
- Samverkan och anhörigperspektiv – SIP som verktyg samt anhörigas och barns roller och behov.

LVU för 18-20 år

Steg: Van

Typ av kurs: standardkurs med lokala kurstillfällen

Lansering: oktober 2025, gemensamt med Yrkesresan Barn och unga

Antal kursdagar: 1

Ansvarig Yrkesresa: Yrkesresan Barn och unga

Kort beskrivning av innehåll:

Kursen fokuserar på de uppgifter som handläggare ställs inför vid handläggning enligt LVU för unga 18–20 år. Kursen fördjupar förståelsen av grunderna för vård och socialnämndens befogenheter. Deltagare får även lära sig om den rättsliga processen. Kursen går endast översiktligt in på handläggning efter beslut i domstol. Gemensam kursdag med deltagare från Yrkesresan Skadligt bruk och beroende samt Yrkesresan Barn och unga.

Innehåll i korthet:

- Utgångspunkter för LVU
- Beredande av vård
- LVU i förhållande till annan vård eller åtgärd
- Ansökan om vård
- Omedelbart omhändertagande
- Begäran om handräckning
- Offentligt biträde
- Handläggning i domstol
- Överklagande och verkställighe
- Under vårdtiden
- Förebyggande insatser

Individbaserad systematisk uppföljning

För vem: Arbetsledare och chef

Typ av kurs: standardkurs med lokala kurstillfällen

Lansering: september 2025, samtidigt i alla Yrkesresor

Ansvarig Yrkesresa: Yrkesresan Barn och unga

Kursen innehåll i korthet:

Individbaserad systematisk uppföljning (förkortat ISU) handlar om att löpande beskriva och mäta individers problem, behov, insatser och resultat. Uppföljningen på individnivå kompletteras med att sammanställa informationen på gruppnivå, för att ge kunskap om och underlag för utveckling av verksamheten. Kursen tar bland annat upp:

- ISU – ett sätt att utforska verksamheten
- Så stödjer ISU en kunskapsbaserad socialtjänst
- Kom igång med ISU - steg för steg
- Analysera och förbättra
- Rollen som ledare i ett ISU-arbete
- Utforska hur ISU kan utveckla er verksamhet

Leda lärande och utveckling

För vem: arbetsledare och chef
Typ av kurs: standardkurs med lokala kurstillfällen
Lansering: december 2025, samtidigt med Yrkesresan barn och unga
Ansvarig Yrkesresa: Yrkesan Funk

Kursen innehåll i korthet:

Kursen Leda lärande och utveckling riktar sig till chefer som arbetar inom socialtjänsten och har medarbetare som går Yrkesresan. Kursen handlar om att leda lärande och utveckling i syfte att omsätta den kunskap Yrkesresan ger i det praktiska och dagliga arbetet. Kursen utgår från forskning om lärande i arbetslivet och lyfter bland annat områden som:

- Kunskapsbaserad socialtjänst
- En lärande organisation
- Arbetsplatslärande
- Ett utvecklingsinriktat ledarskap

4. Kursförvaltning

RSS med nationellt uppdrag ansvarar för förvaltning av producerade kurser. Det innebär både löpande uppdateringar som avser enklare ändringar och förbättringar av befintligt kursinnehåll som kan innebära mer omfattande översyn och uppdatering.

Publicerade kurser

Yrkesresan Skadligt bruk ansvarar för förvaltning av nedanstående kurser. Övriga kurser i lärplattformen förvaltas av Yrkesresan Barn och unga samt Yrkesan Funktionshinder.

Uppdrag och ansvar

Kursen uppdaterades delvis utifrån nya socialtjänstlagen hösten 2025 men kommer ses över igen våren 2026 med utgångspunkt från synpunkter i uppföljningsenkäten, se vidare under kursuppföljning.

Genomförande *Uppdrag och ansvar* 2025

- 9 kompletta omgångar av kursen (1 dag) genomfördes.
- Totalt deltog 162 medarbetare i kursen.
- 93 personer som svarat på enkäten *Kursuppföljning*
- 73 % av dem som svarat på enkät gav helhetsbetyg Mycket bra eller Bra.
- I lärplattformen finns 31 registrerade utbildare på denna kurs.

Delaktighet och samverkan

Inga revideringar genomfördes under 2025. Det kommer att ske under våren 2026 i linje med de förändringar som sker inom området.

Genomförande *Delaktighet och samverkan* 2025

- 3 kompletta omgångar av kursen (2 dagar) genomfördes.
- Totalt deltog 79 medarbetare i kursen.
- 25 personer som svarat på enkäten *kursuppföljning*
- 52 % av dem som svarat på enkät gav helhetsbetyg Mycket bra eller Bra.
- I lärplattformen finns 26 registrerade utbildare på denna kurs.

5. Arbete med lärplattform

Adda ansvar för utveckling och förvaltning av lärplattformen och arbetet sker i nära samarbete med RSS med nationellt uppdrag.

Förbättrings- och utvecklingsarbete 2025

Under 2025 har fokus legat på att lansera Yrkesresan Skadligt bruk och beroende. Lanseringen genomfördes enligt tidplan i mars 2025. Lärplattformens struktur och innehåll har utformats med utgångspunkt i erfarenheter och upplägg från Yrkesresan Barn och unga samt delar av den vidareutvecklade lärplattformen inom Yrkesresan Funktionshinder. Detta har säkerställt en gemensam grundstruktur inom Yrkesresan som helhet.

Samtidigt har uppföljningar och återkoppling från användare visat att det finns behov av fortsatt utveckling. Deltagare har upplevt att det kan vara svårt att hitta i plattformen och att förstå dess logik, bland annat på grund av många klick och otydlig navigering. Ett fortsatt utvecklingsarbete behöver därför fokusera på att förbättra struktur, tydlighet och användarvänlighet.

Under 2026 kommer arbetet att inriktas på att vidareutveckla plattformens struktur och texter, med särskild reflektion kring vilka anpassningar som behövs för målgruppen inom skadligt bruk och beroende. Ambitionen är att stärka användarupplevelsen och samtidigt behålla den gemensamma ram och igenkänning som finns mellan samtliga yrkesresor.

Parallellt har arbete med genomgång och uppdatering av rapportfunktioner genomförts i samverkan med Yrkesresan Barn och unga under hösten 2025. Detta förväntas underlätta hanteringen av rapporter även inom Yrkesresan Skadligt bruk och beroende från och med 2026.

Stöd i utbildningsdesign

Under 2025 har Yrkesresan Skadligt bruk och beroende haft stöd av utbildningsdesigner i arbetet med att ta fram och producera förberedelse- och fördjupningsuppgifter till kurserna Uppdrag och ansvar samt Delaktighet och samverkan. Arbetet har bidragit till att stärka den pedagogiska strukturen och skapa en tydligare progression mellan självstudier och kurstillfällen.

Som ett komplement till det digitala materialet har en arbetsbok tagits fram för respektive kurs. Arbetsboken är en ifyllningsbar pdf där reflektionsfrågor samlas och ger deltagaren möjlighet att dokumentera egna tankar och förbereda sig inför kurstillfällena. Arbetsboken är ett nytt inslag inom Yrkesresan och prövas under 2025 inom Yrkesresan Skadligt bruk och beroende som ett sätt att ytterligare stödja lärandet.

6. Stöd till RSS

RSS med nationellt uppdrag ansvarar för att ge stöd till RSS med regionalt uppdrag. Målgrupp för stödet är regionala projektledare och administratörer.

Digital samverkansytta Teams

Samtliga regionala projektledare och regionala administratörer bjuds in till den gemensamma samarbetsytan KU: Yrkesresan Skadligt bruk och beroende för RSS i Teams. Där ges tillgång till aktuellt material, stödresurser och gemensam information kopplat till genomförandet.

Den gemensamma samarbetsytan syftar till att stödja det regionala genomförandet av Yrkesresan, fungera som forum för information och erfarenhetsutbyte samt vara en kanal för att samla in synpunkter och utvecklingsbehov från regionerna.

RSS-möten

Under 2025 har totalt åtta RSS-möten genomförts. Sedan hösten 2025 hålls mötena gemensamt med Yrkesresan Barn och unga, vilket har skapat förutsättningar för ökad samordning och erfarenhetsutbyte mellan yrkesresorna.

Samtliga möten spelas in och görs tillgängliga i Teams, där de sparas i tre månader. Detta möjliggör för deltagare att ta del av innehållet i efterhand samt att säkerställa och följa upp information vid behov.

Support

Yrkesresan har en strukturerad supportfunktion för att säkerställa att frågor, problem och utvecklingsbehov kopplade till lärplattformen hanteras effektivt och likvärdigt över landet. Supporten omfattar såväl innehålls- och funktionsfrågor som användarstöd i plattformen, administrativa ärenden såsom konton och behörigheter samt behov av förändringar och förbättringar.

Under 2025 har antalet supportärenden successivt ökat i takt med att fler användare har anslutit till lärplattformen och kurserna tagits i bruk. Det ökade inflödet av ärenden har tydliggjort behovet av en hållbar och kvalitetssäkrad hantering.

Mot denna bakgrund har justeringar gjorts i planering och intern organisering av supportarbetet för att säkerställa god kvalitet, tydliga svarstider och en hantering i linje med den nationella struktur och de gemensamma ramar som

beslutats för Yrkesresan. Arbetet syftar till att skapa en stabil och långsiktig fungerande supportfunktion som möter verksamhetens behov.

Inkomna supportärenden klassificeras i tre kategorier:

- Fråga
- Fel/Bugg
- Behov (förändrings- eller förbättringsförslag)

Utbildning i lärplattformen

I samband med lanseringen har nationell administratör bjudit in regionala projektledare och regionala administratörer till utbildning och visning av lärplattformen vid två tillfällen samt enskilt då nya projektledare eller administratörer tillkommit under året.

7. Stöd till utbildare

RSS med nationellt uppdrag ansvarar för att ge stöd till utbildare i Yrkesresan. Utbildarna är yrkesverksamma från kommunerna som utbildar vid regionala och lokala kurstillfällen.

Stöd till RSS

I lärplattformen finns en sida ”Stöd för RSS” som riktar sig till regionala projektledare och administratörer. Här finns information och tips på hur man rekryterar utbildare, teknik vid eventuella regionala sändningar och kursadministration.

Inför lansering av ny kurs läggs informationsblad om kommande kurs upp i Teams för att RSS:erna ska kunna påbörja information till sina kommuner samt påbörja rekrytering av utbildare.

Stöd till utbildare

Flera kurser i Yrkesresan Skadligt bruk och beroende leds av ett utbildarteam. Utbildarna rekryteras främst från de deltagande kommuner och kan exempelvis vara förste socialsekreterare, enhetschefer, metodutvecklare eller andra erfarna. Att utbilda i Yrkesresan är kompetensutvecklande, då man behöver läsa in sig på ett ämne lite extra. Många utbildare tycker att det är givande att få dela med sig av sina erfarenheter och få utvecklande frågor från deltagarna.

Utbildarna ingår i team som turas om att hålla i kurserna, oftast två och två. Utbildare rekryteras och introduceras i sitt uppdrag av regionala projektledare och får löpande stöd i sitt uppdrag av sin RSS genom exempelvis utbildarträffar.

Utbildarna har en egen plats på lärplattformen som heter Plattformen. Där finns material som vänder sig till utbildare, bland annat:

- Kursen Att utbilda på Yrkesresan. Kursen är webbaserad och tar upp hur kursmaterialet är utformat och vad som är bra att tänka på när man förbereder och genomför ett kurstillfälle.
- Kursmaterial kopplat till varje kurs, bestående av powerpointbilder, körschema och övningar. För vissa kurser finns även stödfilmer för utbildare som ger mer information om ett särskilt kursmoment.

Inför varje lansering av ny kurs erbjuder RSS med nationellt uppdrag en utbildargenomgång som spelas in så både de som inte kunde delta och de som kommer in i uppdraget senare kan ta del av den.

Nationellt kursgenomförande

Yrkesresan Skadligt bruk och beroende har en målgrupp på cirka 2000 medarbetare i hela landet. Flera RSS:er har påtalat att det kan vara svårt att rekrytera utbildare och att samla tillräckligt med deltagare för regionala kurstillfällen, särskilt i regioner med få medarbetare från målgruppen.

Mot bakgrund av detta kommer alla kurser inom Yrkesresan Skadligt bruk och beroende att erbjudas nationellt. Vid dessa nationella kursgenomföranden ansvarar RSS med nationellt uppdrag för rekrytering av utbildare, kursadministration samt sändning av kurserna från studio. Denna lösning säkerställer både tillgänglighet och kvalitet i genomförandet och ger fler medarbetare möjlighet att delta oberoende av geografisk placering.

8. Uppföljning

Yrkesresan följs upp både genom uttag av statistik från lärplattformen och genom enkäter. Efter varje kurs fyller deltagarna i en kursuppföljningsenkät. Resultatet används dels för att förbättra kurserna, dels för att följa upp Yrkesresans effektmål. I december varje år skickas en enkät ut till regionala projektledare/administratörer, utbildare och chefer.

8.1 Statistik om användare och kurser

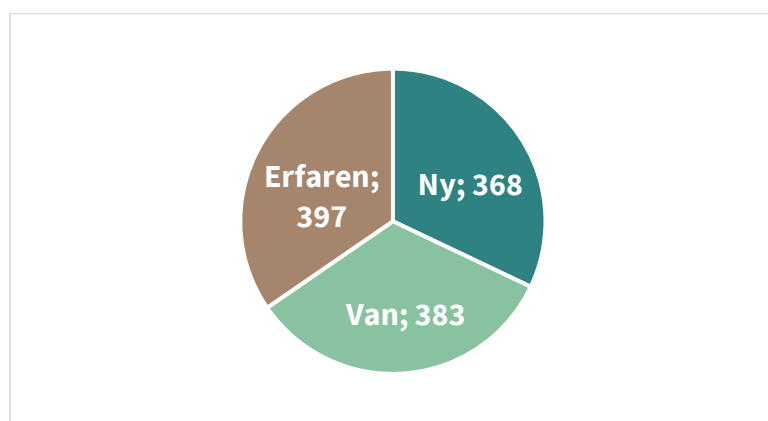
Antal användare

Totalt 1745 medarbetare fördelat på målgrupper

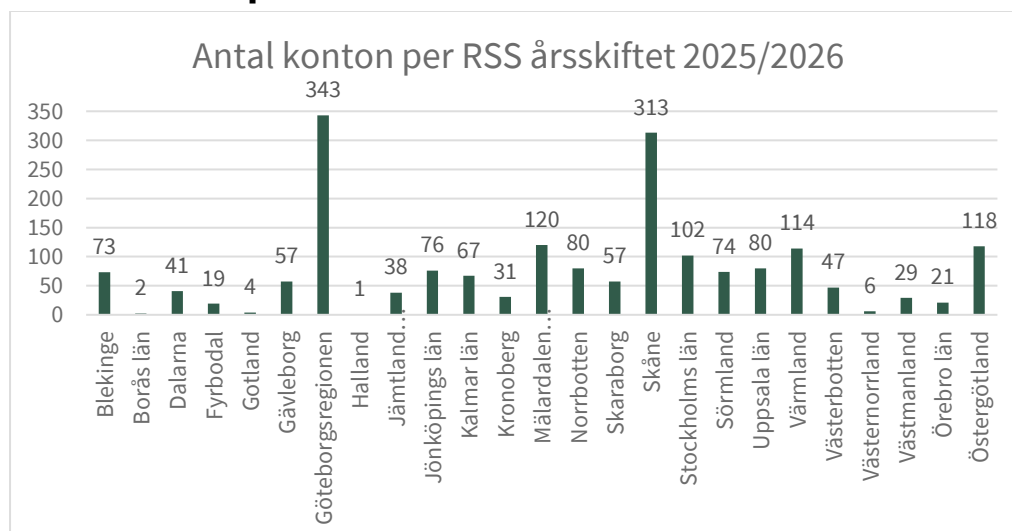
Målgrupp	Årsskiftet 2025/2026
Medarbetare	1148
Arbetsledare/chef	378
Utbildare	70
Regional administratör	68
Kommunadministratör	65
Vänthallen	16
Totalt	1745

Andel medarbetare per steg

Totalt 1148 medarbetare

Antal konton per RSS

Antal kursdeltagare per kurs och år

Standardkurs	Antal kursdeltagare 2025(2026-01-29)
Uppdrag och ansvar 1 kursdag	162
Delaktighet och samverkan 2 dagar	79

Webbkurs	Antal kursdeltagare 2025 (2026-01-29)
Stöd i arbetsplanering (SIA)	25
Verktyg för arbetsplanering (VEFA)	204
Individbaserad systematisk uppföljning (ISU)	6

8.2 Uppföljning av nytta och nöjdhet i kurser

Kursuppföljning Uppdrag och ansvar

Under 2025 genomfördes kursen Uppdrag och ansvar vid nio kurstillfällen med totalt 162 deltagare. Av dessa besvarade 93 deltagare utvärderingen, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 57 procent.

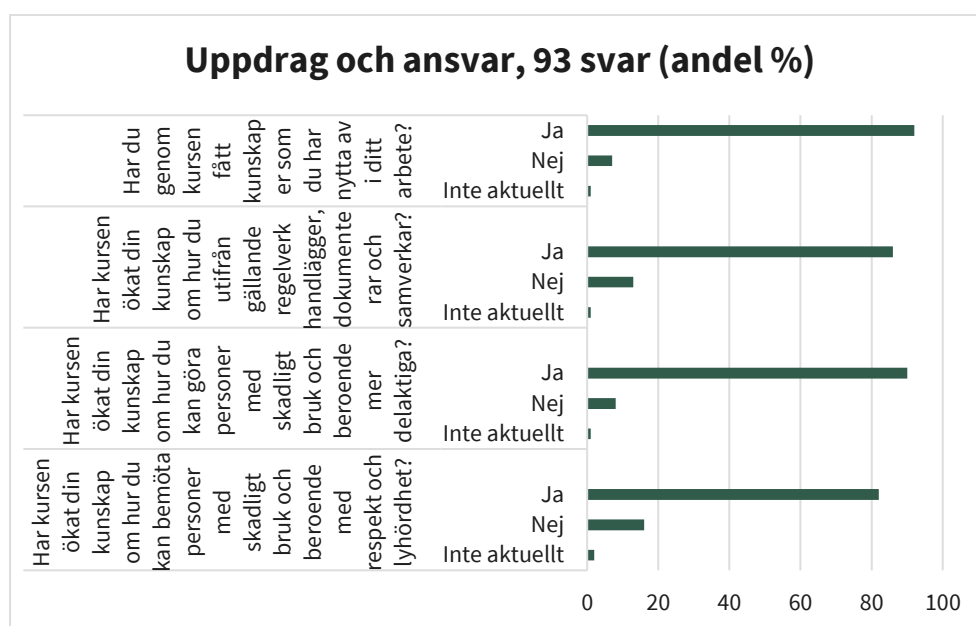
Majoriteten av deltagarna, 134 personer, deltog på plats vid regionalt arrangerade kurstillfällen tillsammans med kollegor från sin RSS. Ytterligare 28 deltagare deltog vid det första nationella kursgenomförandet under året.

Utvärderingen innehöll både strukturerade frågor och fritextsvar, vilket ger ett bra underlag för analys av kursens innehåll, genomförande och relevans för målgruppen.

Kursen Uppdrag och ansvar syftar till att ge grundläggande kunskap om myndighetsutövning inom området skadligt bruk och beroende och riktar sig främst till socialsekreterare som är nya i yrket. I flera av kursgrupperna deltog även personer med lång erfarenhet från andra delar av socialtjänsten, men som var nya i myndighetsutövning inom skadligt bruk och beroende. Denna bakgrund, där deltagarna hade erfarenhet men var nya i detta specifika perspektiv, har påverkat hur kursen upplevts. Vissa respondenter har angivit att kursen ligger något lågt i nivå, vilket ter sig som en naturlig upplevelse för den som arbetat länge inom socialtjänsten. Detta har beaktats i analysen av utvärderingsresultaten som presenteras nedan.

Kurstillfällen 2025	Antal deltagare
Blekinge	21
Blekinge	13
Jönköpings län	10
Kalmar län	19
Värmland	19
Stockholms län	18
<i>Nationellt kurstillfälle Jönköping</i>	28
Uppsala län	18
Skåne	16
9 kurstillfällen 2025	162

Uppföljning utifrån effektmål

Sammanfattning av fritextsvar från kursuppföljning

Uppdrag och ansvar

Sammanfattningsvis visar uppföljningen att kursen uppfyller sitt grundläggande syfte men att det finns behov av anpassning av innehållet och förbättrad användarvänlighet i lärplattformen. Erfarenhetsutbyte och praktisk koppling till arbetsuppgifter är centrala styrkor som bör bibehållas och förstärkas i framtida kurser.

Kursuppföljning Delaktighet och samverkan

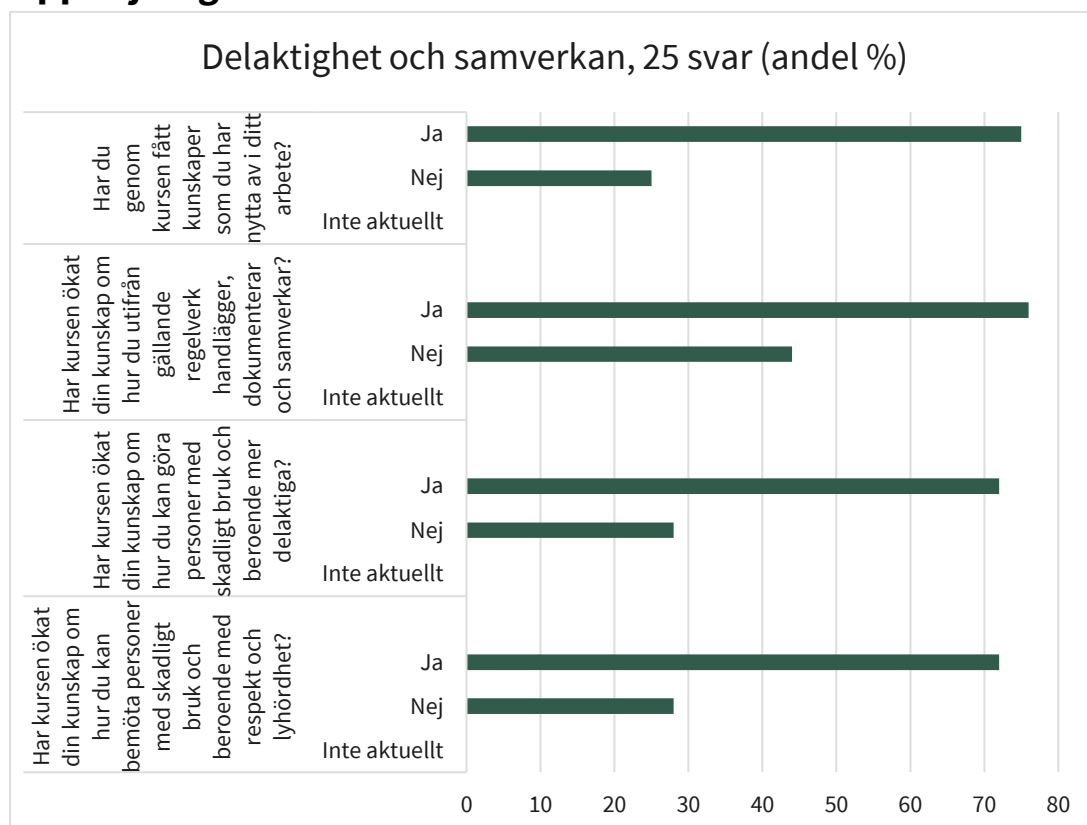
Kursen Delaktighet och samverkan ger ökad kunskap om bemötande, delaktighet och samverkan i möten med personer med skadligt bruk eller beroende. Kursen är anpassad och riktar sig till en blandad målgrupp, från nyanställda till mer erfarna medarbetare och kombinerar kunskapsinhämtning med reflektion och erfarenhetsutbyte. Den utgör en grundläggande del av Yrkesresan och förbereder deltagarna inför kommande kurser.

Under 2025 har kursen genomförts vid tre kurstillfällen med totalt 79 deltagare. Av dessa har 25 besvarat utvärderingen, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 32 procent. Underlaget är begränsat och bilden kan komma att nyanseras i takt med att fler deltagare genomför kursen och lämnar återkoppling.

Nedan görs trots detta en redovisning med slutsatser utifrån de svar som inkommit så här långt som sedan kan byggas på.

Kurstillfällen	Antal deltagare
Blekinge	25
Blekinge	21
Värmland	33
3 kurstillfällen 2025	79

Uppföljning utifrån effektmål

Sammanfattning av fritextsvar från kursuppföljning

Delaktighet och samverkan

Sammanfattningsvis indikerar de svar som inkommit så här långt att kursen fungerar väl i flera delar och men att den också rymmer vissa utmaningar. Balansen mellan bredd och fördjupning är en fortsatt viktig fråga. Om kursen även framåt ska rikta sig till en blandad målgrupp kan det finnas behov av att tydligare arbeta med nivå, progression och variation för att bättre möta både nya och mer erfarna deltagare. Synpunkterna kring lärplattformens struktur och navigering återkommer även här.

Upplevd kursnöjdhet som helhet - samtliga kurser

Nedan redovisas en övergripande sammanställning av kursnöjdheten för samtliga kurser inom Yrkesresan Skadligt bruk och beroende. Måttet avser andelen deltagare som har svarat att de är ganska nöjda eller mycket nöjda med kursens helhetsintryck.

Det gemensamma riktvärdet, som gäller för alla kurser inom Yrkesresan nationellt, är att minst 80 procent av deltagarna ska ange att de är ganska eller mycket nöjda. Detta fungerar som ett övergripande kvalitetsmått och en gemensam ambitionsnivå för samtliga yrkesresor.

Svarsalternativen i uppföljningsenkäten är:

- Mycket nöjd
- Ganska nöjd
- Varken nöjd eller missnöjd
- Ganska missnöjd
- Mycket missnöjd

Kurs	Antal svar (antal som gått kursen)	Årsskiftet 2025/2026 (%)
Uppdrag och ansvar - medarbetare	93 (162)	73%
Delaktighet och samverkan - medarbetare	25 (79)	52%
Individbaserad systematisk uppföljning (ISU) webbkurs – arbetsledare/chef	6	100%
Verktyg för arbetsplanering (VEFA) webbkurs - medarbetare	204	85%
Stöd för arbetsplanering (SIA) Webbkurs – arbetsledare/chef	25	92%

8.3 Uppföljning av stöd till RSS

Kort om enkäten

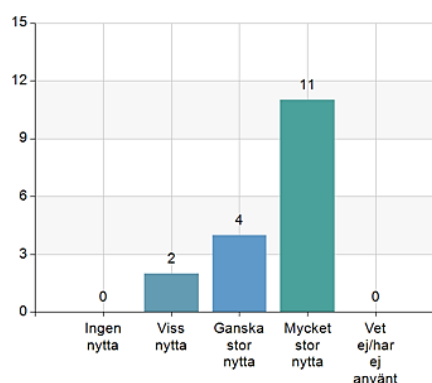
Under perioden 16 december 2025 till 31 januari 2026 fick de regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS) möjlighet att besvara en enkät om hur de upplever stödet från Yrkesresan Skadligt bruk och beroende. Totalt har 17 av 23 RSS:er lämnat sina svar.

Resultat i korthet

Digital samverkansytta Teams

Namn	Antal	%
Ingen nytta	0	0
Viss nytta	2	11,8
Ganska stor nytta	4	23,5
Mycket stor nytta	11	64,7
Vet ej/har ej använt	0	0
Total	17	100

Svarsfrekvens
100% (17/17)

Kommentar: Respondenterna upplever i mycket hög grad att ytan är till nytta. 88% anger att den ger ganska stor eller mycket stor nytta. Ingen uppger att den saknar nytta.

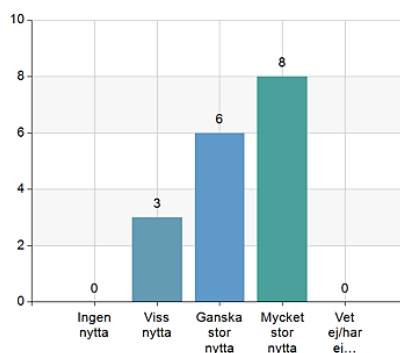
I fritextsvaren framkommer en samlad bild av att ytan fungerar bra som kommunikationskanal och plats för löpande information. Flera beskriver att det kan vara svårt att hitta specifik information, särskilt vid sökning, men att ytan ändå används frekvent och upplevs som den bästa tillgängliga lösningen. Några lyfter att materialet var särskilt värdefullt när de var nya i rollen, och att det kan finnas behov av mer fördjupat innehåll eller erfarenhetsutbyte nu när många kommit längre i arbetet.

RSS-möten

Under 2025 har det varit totalt 8 RSS-möten. Sedan hösten 2025 har RSS-mötena hållits gemensamt med Yrkesresan Barn och unga.

8. Vad är din upplevelse av nyttan av dessa möten?

Namn	Antal	%
Ingen nytta	0	0
Viss nytta	3	17,6
Ganska stor nytta	6	35,3
Mycket stor nytta	8	47,1
Vet ej/har ej deltagit	0	0
Total	17	100

Svarsfrekvens
100% (17/17)

Sammanfattning fritextsvar: Mötena upplevs som viktiga forum för informations spridning, uppdateringar och erfarenhetsutbyte.

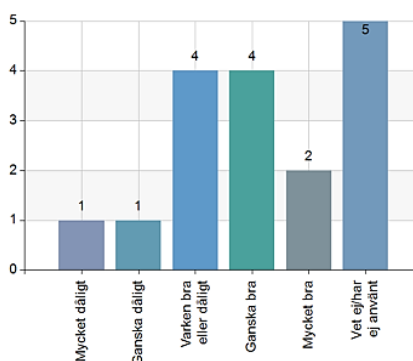
Sammanslagningen av möten har varit positiv och inneburit en viss tidsbesparing samt ökad struktur. Inspelningar uppskattas.

Samtidigt upplevs mötena ofta som långa och informationsintensiva, med begränsat utrymme för dialog och fördjupade diskussioner. Viss information bedöms kunna förmedlas skriftligt mellan mötena. Det finns önskemål om tydligare struktur, klarare muntlig information samt bättre tillgänglighet till dagordningar och presentationsmaterial. Det finns även behov av separata forum för specifika frågor, exempelvis kopplat till uppstartsfas eller särskilda yrkesresor. Frekvensen av mötena kan med fördel ses över.

Support

10. Vad är din upplevelse om KU RIL:s stöd i frågor som rör lärplattformen (andra linjens support)? (exempelvis om kursadministration och användningen av lärplattformen)

Namn	Antal	%
Mycket dåligt	1	5,9
Ganska dåligt	1	5,9
Varken bra eller dåligt	4	23,5
Ganska bra	4	23,5
Mycket bra	2	11,8
Vet ej/har ej använt	5	29,4
Total	17	100

Svarsfrekvens
100% (17/17)

Sammanfattning fritextsvar: Återkopplingen på nationell support upplevs av en del som ojämn och med otydlig återkoppling. Samtidigt framhålls att stöd ges och att ärenden i slutändan löses. En del uppger att de ännu har begränsad erfarenhet av supporten eller att de fått tillfredsställande svar på sina frågor.

Sammantaget finns ett önskemål om kortare svarstider, tydligare bekräftelser och mer transparent ärendehantering.

Kommentar: Yrkesresan Skadligt bruk och beroende lanserades under 2025 vilket gör att erfarenhet och kunskap byggs upp successivt. Under året har vi sett att supportfunktionen har haft begränsad kapacitet, bland annat på grund av kombinationstjänster och bemanningsförändringar, vilket har lett till längre svarstider och ökad belastning på den nationella supporten.

För att skapa en mer stabil och kvalitativ support har vi därför vidtagit åtgärder. Bland annat har en regional/nationell administratör rekryterats med start i mars 2026. Med detta stärker vi både tillgänglighet och kvalitet i supporten och säkerställer att frågor och ärenden hanteras effektivt. Dessutom förbättras kommunikationen med dem som ställer frågor.

Inför 2026

Under 2026 går Yrkesresan Skadligt bruk och beroende in i en ny fas med fokus på stabilitet, kvalitetssäkring och anpassning. Efter ett uppstartsår som präglats av organisatoriska förändringar och behov av justeringar har vi nu lagt grunden för en mer hållbar struktur, med erfarenheter från tidigare yrkesresor som visar på vilka behov som behöver mötas i ett längre perspektiv.

Vi kommer att fortsätta lyssna in kommunernas behov av kompetensutveckling, särskilt i ljuset av de reformer som socialtjänsten står inför. Det handlar till exempel om implementeringen av den nya socialtjänstlagen, med insatser utan föregående behovsprövning, samt förändringar som följer av samsjuklighetsreformen och andra nationella initiativ. Den kommande webbkursen om beroendeutveckling och preparat blir därför ett viktigt steg för att stärka kunskapen inom området, där kommunerna i allt större utsträckning förväntas kunna arbeta med stöd till personer med samsjuklighet.

Baserat på tidigare kursutvärderingar kommer vi under 2026 att prioritera utveckling av lärplattformen, med tydligare texter, bättre struktur och höjd pedagogisk nivå i diskussionsmoment och förberedelseuppgifter. En utmaning är att målgruppen inte är så stor, vilket ställer krav på flexibilitet i både regionala och nationella kursgenomföranden. Yrkesresan kommer därför fortsätta erbjuda nationella kursinläringar, så att alla medarbetare får jämlik tillgång till kompetensutveckling oavsett regionens möjlighet att rekrytera utbildare.

Vi ser vikten av att vara öppna och möjlighetsinriktade inför förändringar, både vad gäller målgrupp och innehåll, i takt med att socialtjänstens omställning fortskrider. Yrkesresan Skadligt bruk och beroende ska fungera som ett stöd för kommunerna, både i själva omställningen och i implementeringen av nya arbetsformer, med utgångspunkt i vetenskap och beprövad erfarenhet.